

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313769 Antropologia: Recerca Avançada i Intervenció Social	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Jorge Grau Rebollo

Correu electrònic: Jordi.Grau@uab.cat

Equip docent

Aurora González Echevarria

Carles Feixa Pampols

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent extern a la UAB

William Christian Jr.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

- Conèixer els debats epistemològics i metodològics avançats.
- Combinar diverses metodologies per a obtenir explicacions relacionals i interpretatives que permetin una comprensió profunda del nostre objecte d'estudi.
- Coneixement profund d'algunes de les tècniques de recollida i organització de dades relacionals.
- Aproximació bàsica a les tècniques audiovisuals per al seu ús en la recollida i anàlisi de dades.
- Saber fer servir els productes audiovisuals com a documents etnogràfics.
- Saber combinar tècniques quantitatives i qualitatives en les investigacions etnogràfiques específiques.

Competències

- Conèixer els desenvolupaments epistemològics i metodològics relatius a la recerca en antropologia i a la intervenció social en contextos de diversitat cultural.
- Conèixer i aplicar els dissenys teòrics i metodològics, les estratègies i les tècniques de recollida i anàlisi de dades específiques per a fer recerques flexibles i emergents en antropologia.
- Conèixer i aplicar els diversos procediments desenvolupats en antropologia per a fer comparacions transculturals.
- Elaborar interpretacions i explicacions relacionals que permetin comprendre contextos etnogràfics específics.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis

- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Relacionar de manera sistemàtica conceptes, teories i orientacions teòriques de la disciplina per a analitzar contextos etnogràfics específics.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
- Treballar en equip i generar sinergies en entorns de treball amb diverses persones que treballen de manera coordinada i col·laborativa.
- Utilitzar amb eficàcia les tecnologies de la informació i de la comunicació en la recollida, l'elaboració i la transmissió de coneixement.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els documents audiovisuals com a documents etnogràfics
2. Aplicar procediments crítics a la correcció d'esquemes interpretatius.
3. Combinar de forma original les idees, fruit de la possessió i comprensió dels coneixements adquirits, en treballs d'investigació d'antropologia i intervenció social.
4. Diferenciar els conceptes teòrics, els conceptes propis de la cultura de l'antropòleg i els conceptes propis de la cultura que s'estudia.
5. Diferenciar en la comparació de dues teories la comprensió dels continguts culturals subjacents i l'avaluació de l'adequació empírica.
6. Dur a terme de forma autònoma, amb la supervisió del professorat tutor, el procés de documentació, reflexió i anàlisi de dades i escriptura d'un treball d'investigació i/o intervenció en el context particular del treball de final de màster d'antropologia
7. Identificar elements rellevants en una entrevista, o en una observació etnogràfica particular, que permetin formular judicis i reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques en antropologia.
8. Identificar les formes de comparació transcultural utilitzades en la formulació i en el desenvolupament de les teories antropològiques.
9. Identificar les tècniques de recollida d'informació més adequades per a l'elaboració de relats i històries de vida i biografies per a la reconstrucció de fets i esdeveniments socials a partir de testimonis
10. Modificar i ampliar contextualitzadament les categories d'anàlisi i aplicar una lògica abductiva i contrastadora orientada teòricament
11. Realitzar treballs en equip que involucrin diferents persones que treballen de forma coordinada i col·laborativa en l'anàlisi d'estudis antropològics i en la recollida i anàlisi de dades etnogràfiques.
12. Reconèixer i fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació d'acord amb el context etnogràfic de recerca o d'intervenció triat.

Continguts

El mòdul es divideix en 4 blocs.

1. Orientacions metodològiques i epistemològiques en Antropologia.

[Prof. responsable: Aurora González] (4 sessions, 8 hores)

- 1.1. Eines per a cancel·lar l'oposició entre metodologies científiques i hermenèutiques.
- 1.2. L'hermenèutica com a ontologia i com a metodologia. Els procediments d'interpretació.
- 1.3. Les etnografies com a predicats d'estructura que integren relacions entre estructures socioculturals, processos i significats.
- 1.4. Crítica epistemològica de les etnografies. Paral·lelismes i discrepàncies entre Fleck, Pike i Agar.

2. Històries de vida.

[Prof. responsable: Carles Feixa] (8 sessions, 16 hores)

2.1. El concepte d'Història de vida.

2.2. La imaginació autobiogràfica.

2.3. La construcció de la Història de vida.

3. Ús de la fotografia en Documentació Antropològica. Les imatges personals i familiars com a font etnogràfica i històrica.

[Prof. responsable: Bill Christian] (8 sessions, 16 hores)

3.1. Material fotogràfic multi-generacional.

3.2. Fotografies multi-generacionals. Imatges de presència i absència.

3.3. El que es veu i el que no a la fotografia.

3.4. El cicle vital d'una fotografia.

4. Antropologia Audiovisual.

[Prof. responsable: Jordi Grau] (7 sessions, 14 hores)

4.1. L'Antropologia Audiovisual i el seu estudi: qüestions teòriques generals.

4.2. El text audiovisual. La inserció de productes audiovisuals en projectes de recerca.

4.3. Etnografia i documental.

4.4. L'àmbit de la ficció. Reflexos i refraccions.

4.5. Exemples d'investigacions que combinen documental etnogràfic, film de ficció i etnografia. Tecnologies audiovisuals per a la investigació antropològica: nous formats i suports.

Metodologia

- Classes magistrals/expositives.
- Lectura i anàlisi d'articles / informes d'interès.
- Presentació/exposició oral de treballs.
- Estudi personal.
- Tutories.
- Elaboració de treballs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals / expositives	56,25	2,25	1, 4, 5, 7, 8, 10, 12
Lectura i anàlisi d'articles / informes d'interès	25,5	1,02	7, 9
Tipus: Supervisades			
Presentació / exposició oral de treballs	26,25	1,05	1, 2, 11, 12
Tutories	30	1,2	6, 7

Tipus: Autònomes

Elaboració de treballs	38	1,52	2, 3, 11, 12
Estudi personal	49	1,96	4, 5, 8, 10

Avaluació

Aquest apartat de la Guia Docent conté tota la informació relacionada amb el procés d'avaluació del mòdul.

Avaluació del mòdul

Es porta a terme un sistema d'avaluació continuada que inclou tres metodologies:

- **Assistència i participació:** primer, per assolir els resultats d'aprenentatge previstos, es considera fonamental que els estudiants assisteixin a les classes i hi participin activament. Per aquest motiu, s'exigeix l'assistència a un mínim de 80% de les classes de cada bloc i s'avalua el grau de participació a les sessions presencials, les discussions, pràctiques i l'exposició oral dels treballs. Aquesta participació es té en compte a la nota final del bloc.
- **Avaluació continuada de treballs dels blocs:** en segon lloc, cada bloc proposa una o diverses activitats que permeten una avaluació continuada del procés d'aprenentatge. Aquestes activitats poden variar entre una prova escrita, una exposició oral a classe, la ressenya d'unes lectures, pràctiques a l'aula d'informàtica o la redacció d'un breu assaig, entre d'altres. El conjunt de les avaluacions dels diferents blocs que componen el mòdul (30%) i la participació en els diferents blocs (20%) constitueix el 50% de la nota global del mòdul. El/la professor/a comunicarà els terminis de lliurament de les evidències d'avaluació a l'inici del bloc.
- **Avaluació del treball individual final del mòdul:** la superació d'una avaluació general del mòdul constitueix el 50% restant de la nota. En el cas dels mòduls que conformen les especialitats (E1.1., E1.2, E2.1, E2.2 y E3.1), cada estudiant selecciona aquell bloc de més interès per al seu treball de fi de màster d'entre els que integren el mòdul i l'avaluació es basa en aquest bloc. Aquesta avaluació pot constar d'un assaig més especialitzat de 3000 / 4000 paraules, centrat en l'elaboració d'un estat de la qüestió sobre un tema o en el que s'intenti resoldre una qüestió específica de la disciplina a partir de lectures recomanades pel professor del bloc en què l'estudiant ha optat avaluar-se. La data de lliurament del treball final de aquest mòdul és **el 10 de febrer.**

És fonamental respectar els terminis de lliurament.

Cada professor determinarà la fórmula d'entrega dels treballs (a través del campus virtual, del correu electrònic, en paper -presencialment-o a la seva bústia del Departament). El professorat comunicarà el resultat de l'avaluació mitjançant les vies establertes i obrirà un termini de revisió per consultes abans de comunicar-les al coordinador de cada mòdul pel tancament de les actes. L'estudiant pot sol·licitar tutories amb el professorat del màster al llarg del curs per aclarir qualsevol punt del contingut dels cursos.

Amb caràcter general, la no presentació de qualsevol de les evidències d'avaluació suposarà la qualificació de "No avaluable". En casos excepcionals, degudament justificats, la comissió del programa del màster podrà resoldre un procediment alternatiu d'avaluació.

Criteris generals:

L'avaluació s'entén com **unprocés continu** que s'estén durant tot el període lectiu.

Les qualificacions utilitzades seran en **l'escala 0-10 amb un únic decimal**. Per considerar **superada** l'assignatura caldrà obtenir **una nota mínima de 5,0** com nota mitjana resultant de les notes obtingudes en cada una de les activitats avaluades, considerant el percentatge de cadascuna d'elles en la nota final. Una vegada superada l'assignatura, **aquesta no podrà ser objecte d'una nova avaluació**.

La programació de les activitats d'avaluació no es podrà modificar, exceptuant que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat. En aquest cas, es proposarà una nova programació dins del període lectiu corresponent.

Qui dugui a terme **irregularitats** que pugui conduir a una alteració significativa de la qualificació de qualsevol evidència, **rebrà un 0 com a nota de la mateixa**, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats a les proves d'avaluació d'un mateix mòdul, la qualificació final d'aquest mòdul serà 0 .

La qualificació de **"No avaluable"** en l'acta final d'avaluació implica exhaurir els drets inherents a la matrícula de l'assignatura o el mòdul encara que el "No avaluable" no comptarà a l'expedient acadèmic.

La **copia o plagi de material**, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un **delicte** que serà sancionat amb **un zero a l'activitat, no es tindrà dret a reavaluar-la i es suspensarà tota l'assignatura**. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduceix tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig individual	50%	0	0	3, 6, 9, 12
Assistència i participació activa a classe	20%	0	0	1, 4, 5, 8, 10
Lliurament d'informes / treballs	30%	0	0	2, 3, 7, 11, 12

Bibliografia

ABEL, T. (1947). The Nature and Use of Biograms. *American Journal of Sociology*, 53, 111-8.

AGAR, M. (1982). Hacia un lenguaje etnográfico, en Reynoso, comp. 1992, El surgimiento de La Antropología postmoderna. Barcelona: Gedisa: 117-137.

AGAR, M. (2006). An Ethnography by Any Other Name... *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Research*: 7(4), Art. 36, <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/177/396>

BÁN, Szófia; HEDVIG Turai (2010). *Exposed Memories: Family Pictures in Private and Collective Memory*. Budapest: International Association of Art Critics. Budapest: CEU Press.

BANKS, Marcus; RUBY, Jay (2011). Introduction: Made to be seen. *Historical Perspectives on Visual Anthropology*. In M. Banks & J. Ruby (eds.) *Made to be seen. Historical Perspectives on the History of Visual Anthropology*. Chicago: Chicago University Press, pp. 1-18.

BECKER Howard. (2002). Visual Evidence: A Seventh Man, the Specified Generalization, and the Work of the Reader. *Visual Studies*, 17 (1): 3-11. In: <http://home.earthlink.net/~hsbecker/articles/evidence.html>

BERTAUX, D. (1993). De la perspectiva de la historia de vida a la transformación de la práctica sociológica. In J. M. MARINAS, & C. SANTAMARÍA (Eds.). *La historia oral. Métodos y experiencias* (pp. 19-34). Madrid: Debate. PUJADAS, J. J. (1992). *Elaboración de una historia de vida. El método biográfico* (pp. 61-84). Madrid: CIS.

BOURDIEU, P. (1989). La ilusión biográfica. *Historia y Fuente Oral*, 2, 27-33.

- BUXÓ Mª Jesus, DEMIGUEL Jesús M. (1999). De la investigación audiovisual: Fotografía, cine, vídeo, televisión. Barcelona: Proyecto*a Ediciones.
- CLOT, Y. (1989). La otra ilusión biográfica. *Historia y Fuente Oral*, 2, 35-39.
- CHRISTIAN Jr., William A. (2012). Presence, Absence and the Supernatural in Postcard and Family Photographs, Europe 1895-1920, in *Divine Presence in Western Europe 1500-1960; Visions, Religious Images, and Photographs*. Budapest: Central European University Press, pp. 97-231.
- EDWARDS, Elizabeth. (1999). Photographs as Objects of Memories. In M. KWINT, C. BREWARD and J. AYNSLEY, *Material Memories; Design and Evocation*. Oxford: Berg, 1999, pp. 221-236
- FEIXA, C. (2006). La imaginación autobiográfica, *Periferia*, 5.
- FLECK, L.(1986 [1935]). La génesis y el desarrollo de un hecho científico. Introducción a la teoría del estilo de pensamiento y del colectivo de pensamiento. Madrid: Alianza Editorial
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (2014). Estilos de pensamiento y adecuación etnográfica. Las epistemologías de Pike, Fleck y Agar, en M. Cátedra y M. J. Devillard (eds). *Saberes culturales. Homenaje a Jose Luis Garcia*, Barcelona, Bellaterra: 297-318.
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (2009). La dicotomía emic/etic. Historia de una confusión. Barcelona: Anthropos.
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (2003). La concepción estructural de las teorías, Las etnografías como predicados de estructura, y La crítica no empírica de conceptos, en *Crítica de la singularidad cultural*, Barcelona/ México, Anthropos y Universidad Autónoma Metropolitana, : 426-430, 446-455, 465-472.
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (2006). Del utillaje conceptual de la antropología: los usos del término "inductivismo" y los usos del término "hermeneútica". Dos propuestas de clarificación", *Revista de Antropología Social, Universidad Complutense de Madrid*, 15, 2006: 327-372.
- GRAU REBOLLO, J. (2012). Antropología Audiovisual. Reflexiones teóricas, *Alteridades*. 43: 155-169. UAM, Mexico D.F.
- GRAU REBOLLO, J. (2005). Antropología, cine y refracción: Los textos fílmicos como documentos etnográficos, en *Gazeta de Antropología*. 21. Publicación electrónica: [Http://www.ugr.es/~pwlac/Welcom.html](http://www.ugr.es/~pwlac/Welcom.html). ISSN 0214-7564. Texto 21-03
- GRIMSHAW, Anna; RAVETZ, Amanda. (Eds.) (2005). *Visualizing Anthropology*. Bristol: Intellect Books.
- KESSELS, Erik (2001). *In almost every picture*. Amsterdam, Artimo/Gijs Stork.
- MACDOUGALL, David. (2011). Anthropological Filmmaking: An empirical Art. In Margolis, Eric & Pauwels, Luc (Eds.) (2011) *The SAGE Handbook of Visual Research Methods*. London: SAGE, pp. 99-113.
- MARINAS, J. M., & SANTAMARÍA, C. (Eds.). (1993). *La historia oral*. Madrid: Debate.
- MILLER, Daniel, ed. (2001). *Home Possessions: Material Culture behind closed doors*. Oxford: Berg.
- NARANJO Juan (ed.) (2006). *Fotografía, antropología y colonialismo (1845-2006)*. Ed. Gustavo Gili, S.L., Barcelona, 2006 [introducción].
- ORTIZ GARCÍA, Carmen; SÁNCHEZ-CARRETERO, Cristina; CEA GUTIÉRREZ, Antonio (2005) *Maneras de Mirar: Lecturas antropológicas de la fotografía*. Madrid: CSIC.
- PIAULT, Marc Henry. (2002). *Antropología y cine*. Madrid: Cátedra.
- PIKE, K.L. (1971). *Language in Relation to a Unified Theory of the Structure of Human Behavior*. 2ª impresión de la 2ª edición revisada de 1967. La Haya, Mouton (1ª edición 1964, ediciones preliminares 1954-55-60).

PINK, Sarah. (2007 [2001]). *Doing Visual Ethnography*. London: Sage.

ROBINSON ACHUTTI Luiz Eduardo. (2004). *L'homme sur la photo; manuel de photoethnographie*. Paris : Téraèdre.

SAN ROMÁN, T. (2009). Sobre la investigación etnográfica, *Revista de Antropología Social*, 18. 235-260. Comentario: 261-263, Comentario al comentario: 265-266.

THOMAS, W. I., & ZNANIECKI, F. ([1918-20] 1984). *The Polish Peasant in Europe and America*. New York: Dover.